

BÁO CÁO
Tình hình đổi mới, phát triển kinh tế tập thể
trên địa bàn huyện U Minh

Thực hiện Quyết định số 03/QĐ-HĐND ngày 25/3/2020 của HĐND tỉnh thành lập Đoàn giám sát về tình hình đổi mới, phát triển kinh tế tập thể trên địa bàn tỉnh Cà Mau; Kế hoạch và Đề cương hướng dẫn báo cáo của Đoàn giám sát, UBND huyện báo cáo tình hình đổi mới, phát triển kinh tế tập thể trên địa bàn huyện. Cụ thể như sau:

I. TÌNH HÌNH TRIỂN KHAI THỰC HIỆN LUẬT HTX NĂM 2012

Chỉ đạo các ngành chức năng của huyện tổ chức tuyên truyền và triển khai thực hiện Luật Hợp tác xã năm 2012; Nghị định số 193/2013/NĐ-CP ngày 21/11/2013 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều của Luật Hợp tác xã. Quyết định số 2261/QĐ-TTg, ngày 15/12/2014 của Thủ tướng Chính phủ về phê duyệt Chương trình hỗ trợ phát triển hợp tác xã giai đoạn 2015-2020; Chỉ thị số 19/CT-TTg, ngày 24/7/2015 của Thủ tướng Chính phủ về việc đẩy mạnh triển khai thi hành Luật Hợp tác xã; Quyết định số 3951/QĐ-BNN-KTHT, ngày 26/9/2016 của Bộ Nông nghiệp và PTNT phê duyệt kế hoạch triển khai, thực hiện Quyết định số 445/QĐ-TTg, ngày 21/3/2016 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án “Thí điểm hoàn thiện, nhân rộng mô hình hợp tác xã kiểu mới tại vùng đồng bằng sông Cửu Long giai đoạn 2016-2020”; Thông tư số 340/2016/TT-BTC, ngày 29/12/2016 của Bộ Tài chính hướng dẫn về mức hỗ trợ và cơ chế tài chính hỗ trợ bồi dưỡng nguồn nhân lực của hợp tác xã, thành lập mới hợp tác xã, tổ chức lại hoạt động của hợp tác xã theo Chương trình hỗ trợ phát triển hợp tác xã giai đoạn 2015-2020;

Tổ chức triển khai thực hiện Nghị định số 98/2018/NĐ-CP, ngày 05/7/2018 của Chính phủ về chính sách khuyến khích phát triển hợp tác, liên kết trong sản xuất và tiêu thụ sản phẩm nông nghiệp; Quyết định số 1231/QĐ-BNN-KTHT, ngày 09/4/2018 của Bộ Nông nghiệp và PTNT phê duyệt Kế hoạch triển khai thí điểm mô hình đưa cán bộ trẻ tốt nghiệp đại học, cao đẳng về làm việc có thời hạn ở hợp tác xã nông nghiệp; Kế hoạch 04/KH-UBND ngày 08/01/2019 của UBND tỉnh về việc triển khai thực hiện các giải pháp phát triển kinh tế tập thể trên địa bàn tỉnh Cà Mau; Quyết định 03/2018/QĐ-UBND ngày 19/12/2018 của UBND tỉnh về việc ban hành quy chế phối hợp giữa các cơ quan chức năng trong hỗ trợ hoạt động kinh tế tập thể trên địa bàn tỉnh Cà Mau.

Hàng năm, phối hợp với Liên minh Hợp tác xã tổ chức các lớp tập huấn, bồi dưỡng về tuyên truyền kinh tế tập thể và các lớp hướng dẫn kỹ thuật về kinh tế tập thể trên địa bàn. Thực hiện tốt công tác phối hợp trong tư vấn, tuyên truyền, vận động thành lập hợp tác xã đã giúp người nông dân nhận thức rõ hơn về hợp tác xã, về lợi ích của gia đình khi tham gia hợp tác xã, góp phần phát triển phong trào kinh tế tập thể của huyện.

Công tác kiểm tra, giám sát việc thi hành Luật Hợp tác xã năm 2012 luôn được tăng cường, nhằm giúp các hợp tác xã tổ chức, hoạt động đảm bảo theo quy định của Luật Hợp tác xã, từng bước đưa công tác quản lý nhà nước đối với kinh tế tập thể ngày càng hiệu quả. Tăng cường chỉ đạo phát triển kinh tế tập thể, xem công tác phát triển kinh tế tập thể là nhiệm vụ quan trọng trong phát triển kinh tế - xã hội của huyện.

II. TÌNH HÌNH ĐỔI MỚI, PHÁT TRIỂN KINH TẾ TẬP THỂ

1. Tình hình chung của HTX và THT

a) Hợp tác xã (HTX)

Năm	Thành lập mới	Giải thể	HTX chuyển đổi 2012	Tổng số	Thành viên	Lao động	Tổng vốn (Trđ)	Tổng thu nhập (Trđ/HTX)	Lợi nhuận bình quân (Trđ/người)
2015	2			30	620	890	28.210	500	20
2016	4	19	15	15	456	410	29.541	600	25
2017	1	4	1	13	216	211	23.781.5	600	48
2018	5	2		16	267	220	30.856.7	1.000	55
2019	4	1		19	314	266	31.701.7	1.000	60

Tính đến thời điểm hiện nay, trên địa bàn huyện có 19 HTX được thành lập theo quy định. Nhìn chung hoạt động của các HTX tiếp tục được duy trì, góp phần nâng cao hiệu quả sản xuất, kinh doanh của các thành viên. Trong đó, có một số HTX hoạt động có hiệu quả cao điển hình như HTX Khánh Minh ở xã Khánh Lâm.

b) Tổ hợp tác (THT)

Năm HĐ	THT Nông nghiệp	THT Phi Nông nghiệp	Tổng số	Thành viên
2015	26	19	45	556
2016	379	15	396	11069
2017	55	2	57	785
2018	60	3	63	813
2019	75	3	78	1036

THT được xây dựng và hoạt động theo tiêu chuẩn quy định tại Nghị định số 77/2019/NĐ-CP ngày 10/10/2019 của Chính phủ về tổ chức và hoạt động của THT phù hợp với điều kiện, tình hình phát triển kinh tế của địa phương, đáp ứng các yêu cầu về nguyên tắc tự nguyện, cùng có lợi.

Nhìn chung các THT hoạt động tương đối hiệu quả, góp phần giải quyết được việc làm ở địa phương, tăng thu nhập và nâng cao đời sống cho các hộ nông dân

góp phần vào việc chuyển dịch cơ cấu kinh tế, xóa đói giảm nghèo, đóng góp quan trọng vào phát triển kinh tế - xã hội của địa phương.

2. Kết quả phát triển kinh tế tập thể theo lĩnh vực

a) Hợp tác xã

Lĩnh vực Nông, lâm, ngư nghiệp: Loại hình HTX nông nghiệp chủ yếu tập hợp thành viên là nông dân, có vốn điều lệ thấp, hoạt động trong phạm vi nhỏ, hẹp ở khu vực. Bên cạnh đó, do vừa mới chuyển đổi và đi vào hoạt động, tình hình chuyển đổi cơ cấu sản xuất, thị trường không thuận lợi nên các HTX làm ăn chưa hiệu quả. Hiện nay lĩnh vực này có 13 HTX đang hoạt động, trong đó có 1 HTX (HTX Tân Tạo) đã ngưng hoạt động đang tiến hành làm thủ tục giải thể. Lĩnh vực này có HTX Khánh Minh ở xã Khánh Lâm là HTX điển hình.

Lĩnh vực Thương mại - dịch vụ: Có 02 HTX thuộc lĩnh vực thương mại - dịch vụ, chuyên cung cấp dịch vụ nông nghiệp.

Lĩnh vực Công nghiệp - Tiểu thủ công nghiệp: Có 02 HTX hoạt động ở lĩnh vực công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp, có 01 HTX được sự đầu tư, hỗ trợ của Nhà nước về máy móc, thiết bị kỹ thuật (HTX Anh Đào xã Nguyễn Phích), sản phẩm cung cấp không chỉ tại địa phương mà còn xâm nhập vào thị trường các huyện, các tỉnh lân cận; đội ngũ cán bộ kỹ thuật có trình độ tay nghề cao và kinh nghiệm lâu năm chất lượng sản phẩm tốt phục vụ nhu cầu của người tiêu dùng.

Lĩnh vực vận tải: Trên địa bàn huyện có 02 HTX hoạt động ở lĩnh vực này. Trong đó có một HTX (HTX Vận tải Việt An 186) đã ngưng hoạt động, đang tiến hành làm thủ tục giải thể. Hợp tác xã còn lại hoạt động ổn định.

Trên địa bàn có 13 HTX hoạt động trong lĩnh vực nông nghiệp và 6 HTX đang hoạt động trong lĩnh vực phi nông nghiệp.

Tính đến thời điểm 31/12/2019 trên địa bàn huyện U Minh có 19 HTX với tổng số 314 thành viên trong đó có 266 thành viên là lao động thường xuyên trong hợp tác xã (31 tỷ 701 triệu 700 ngàn đồng vốn điều lệ). Doanh thu bình quân của các HTX khoảng 1.000 triệu đồng, thu nhập bình quân của người lao động 60 triệu đồng/năm.

Nhìn chung, các HTX trên địa bàn huyện hoạt động tương đối hiệu quả, bên cạnh đó một số HTX hoạt động cầm chừng, hiệu quả chưa cao. Phòng Tài chính - Kế hoạch đã tiến hành rà soát, hướng dẫn HTX đã ngưng nghỉ hoạt động trên địa bàn làm các thủ tục giải thể tự nguyện. Bên cạnh đó, các HTX vẫn còn gặp nhiều khó khăn trong quá trình huy động vốn của các thành viên, quá trình tổ chức lại và hoạt động của HTX cũng gặp nhiều khó khăn.

b) Tổ hợp tác

Trên địa bàn huyện có 78 Tổ hợp tác (THT) với tổng số 1.036 tổ viên. Trong đó, lĩnh vực nông nghiệp 75 THT; phi nông nghiệp 03 THT. THT được xây dựng và hoạt động theo tiêu chuẩn quy định tại Nghị định số 77/2019/NĐ-CP ngày 10/10/2019 của Chính phủ.

Nhìn chung, các THT hoạt động tương đối hiệu quả, góp phần giải quyết được việc làm ở địa phương, một số THT thành lập chủ yếu để hỗ trợ, trao đổi kinh nghiệm, kỹ thuật trong việc sản xuất, nuôi trồng. Doanh thu bình quân của THT đạt 250 triệu đồng/năm; lợi nhuận trung bình của thành viên THT đạt 50 triệu đồng/năm.

c) Đánh giá những thuận lợi, khó khăn

- **Thuận lợi:** Được sự quan tâm của các cấp, các ngành, chính quyền địa phương, thúc đẩy phát triển kinh tế tập thể ở địa phương nhằm góp phần xây dựng nông thôn mới ngày càng giàu đẹp hơn.

Việc đầu tư kết cấu hạ tầng phục vụ cho nông nghiệp, nông thôn được đẩy mạnh như đầu tư về thủy lợi, giao thông nông thôn cùng với việc lồng ghép chương trình mục tiêu, chương trình phát triển kinh tế - xã hội, ứng dụng các tiến bộ khoa học và công nghệ đã mang lại hiệu quả tích cực trong việc củng cố, phát triển và nâng cao hiệu quả kinh tế tập thể. Đồng thời tạo ra công ăn việc làm cho người dân ở địa phương.

- **Khó khăn:** Đa số cán bộ quản lý THT, HTX trình độ năng lực quản lý điều hành còn yếu, thiếu phương pháp giải quyết công việc trong quá trình hoạt động với cơ chế thị trường mở rộng hiện nay. Cán bộ quản lý THT, HTX thiếu trình độ chuyên môn nghiệp vụ không bắt kịp được nhịp độ hoạt động sôi nổi của nền kinh tế thị trường nói chung và tạo ra hướng đi phù hợp nhất cho THT, HTX của mình quản lý.

Trong việc quản lý điều hành tập thể còn lúng túng, thiếu tính thiếu khoa học, thiếu kinh nghiệm. Từ đó hiệu quả sản xuất kinh doanh chưa cao hoặc không có lãi hoặc chỉ giảm được giá thành chi phí cho thành viên chưa mang lại lợi ích cho xã viên.

Vẫn còn một số hợp tác xã chưa tổ chức được nhiều dịch vụ hỗ trợ cho thành viên; cán bộ hợp tác xã chưa làm tốt công tác tuyên truyền cho thành viên trong hợp tác xã.

3. Công tác quản lý nhà nước về kinh tế tập thể

Kiện toàn Ban chỉ đạo huyện về phát triển KTTT trên cơ sở lồng ghép vào Ban Chỉ đạo thực hiện các chương trình mục tiêu quốc gia huyện, sắp xếp phân công giao nhiệm vụ cho bộ máy tổ chức và cán bộ phụ trách theo dõi KTTT cấp huyện.

Kết quả thực hiện chức năng quản lý nhà nước về KTTT trên địa bàn: Cấp giấy chứng nhận đăng ký HTX, củng cố kiện toàn, xử lý giải thể, tư vấn đăng ký chuyển đổi hoạt động HTX năm 2012, công tác thanh tra, kiểm tra, xử phạt hành chính về hoạt động HTX, giải quyết khiếu nại tố cáo liên quan đến HTX, ban hành hướng dẫn thủ tục hành chính về KTTT.

Đẩy mạnh công tác chỉ đạo, quản lý nhà nước về KTTT và triển khai thực hiện các chính sách của nhà nước nhằm phát triển KTTT ở địa phương ngày càng phát triển vững mạnh và góp phần tạo nên diện mạo mới cho địa phương trong

công tác phát triển xây dựng nông thôn mới. Việc thực hiện chế độ báo cáo, tổng kết, đánh giá định kỳ và rút kinh nghiệm về quản lý nhà nước về KTTT được thực hiện theo quy định.

III. ĐÁNH GIÁ

1. Ưu điểm

Nhìn chung, loại hình kinh tế tập thể tiếp tục được củng cố và chú trọng nâng cao hiệu quả hoạt động sản xuất kinh doanh, từng bước khắc phục những thiếu sót trong tổ chức hoạt động, các HTX, THT mới thành lập đảm bảo đầy đủ các quy định của pháp luật, huy động được nguồn lực, đa dạng hóa ngành nghề, chủ động góp vốn đầu tư, đổi mới công nghệ.

Tạo công ăn việc làm ở địa phương, huy động nguồn vốn để phát triển kinh tế tập thể phát triển trong nhân dân và tạo nguồn thu nhập cao cho từng hộ nông dân thúc đẩy quá trình xây dựng nông thôn mới ngày càng đi lên và vững mạnh.

2. Hạn chế

Công tác quản lý nhà nước về kinh tế tập thể tuy đã được sắp xếp nhưng cán bộ tham mưu cho lãnh đạo các ngành, cấp ủy, chính quyền các cấp đa phần làm công tác kiêm nhiệm nên khó phát huy hiệu quả. Các ngành, các cấp chưa cụ thể hóa Nghị quyết về kinh tế tập thể của Đảng thành các đề án, kế hoạch công tác cụ thể của từng ngành, từng địa phương. Nhận thức của một số ít cán bộ chưa thấy được vai trò, vị trí của kinh tế tập thể, nội lực của các Hợp tác xã về vốn, cơ sở vật chất, trình độ quản lý còn hạn chế, thiếu định hướng trong hoạt động sản xuất kinh doanh.

Bên cạnh đó, việc thành lập THT/HTX vẫn chưa được sự quan tâm và tham gia tích cực từ các cá thể người dân vì chưa gắn kết chung một lợi ích kinh tế - xã hội nhất định, xuất phát đúng theo nhu cầu cần thiết của từng địa phương. Chính điều này làm cho việc thành lập các THT/HTX hoạt động kém hiệu quả, quy mô sản xuất nhỏ lẻ, không có hợp đồng liên kết sản xuất và đảm bảo tiêu thụ lâu dài, việc tiếp cận các chính sách hỗ trợ của Nhà nước về thuế và tín dụng còn nhiều hạn chế.

3. Nguyên nhân

Nhận thức của một bộ phận người dân về vai trò và tầm quan trọng của kinh tế tập thể trong nền sản xuất nông nghiệp hàng hóa chưa sâu sắc. Lối tư suy về mô hình HTX còn nặng nề, chưa xem THT, HTX như đòn bẩy thúc đẩy kinh tế hộ gia đình và là đối tác hợp tác hiệu quả của doanh nghiệp khi đầu tư, sản xuất kinh doanh trong lĩnh vực nông nghiệp.

Đầu ra cho sản phẩm không ổn định, giá cả cho sản phẩm còn bấp bênh. Các chính sách hỗ trợ phát triển kinh tế hợp tác thực sự đẩy mạnh và còn nhiều bất cập, chưa tạo cơ chế thúc đẩy HTX phát triển. Việc thực hiện chức năng quản lý nông nghiệp về HTX trong nông nghiệp còn yếu. Trình độ và năng lực quản lý của cán bộ HTX, THT còn hạn chế, quy mô sản xuất manh mún, nhỏ lẻ, thiếu động lực để

tạo sự liên kết chặt chẽ giữa các thành viên trong HTX, THT để liên kết sản xuất mở rộng quy mô, phát triển bền vững.

Trên đây Báo cáo tình hình đổi mới, phát triển kinh tế tập thể trên địa bàn huyện U Minh./.

Nơi nhận:

- VP. Hội đồng nhân dân tỉnh;
- Văn phòng (Đur);
- Lưu: VT

Ngô Thanh Điền